

VOKIETIJOS¹ LB VALDYBOS^{Lano} INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Nr. 1 (455)

1989 Velykos

VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBOS PAREIŠKIMAS

Jau prieš metus ėmė ryškėti visuotinio atgimimo ženklai tėvynėje. Vokietijos LB ir Vasario 16 gimnazijos valdybos, per šias INFORMACIJAS sveikindamos tautiečius 1988 Velykų švenčių proga, išreiškė viltį, kad mūsų brolių ir sesių ilgų metų kančios bei aukos atneš Lietuvai laisvės pavasari. Šiandien tik aklas gali jo nematyti.

Žemdirbiai pavasari rucšia dirvą sėjai ir beria į ją grūdą, tikėdamiesi gero derliaus. Lietuvoje vykstantis atgimimas yra tautinės bei politinės dirvos paruošimas sėjai. Tuos darbus vykdant, svarbu neišleisti iš akių galutinio pastangų tikslo - laisvos ir nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo. Aukščiausias Vokietijos LB organas dėl to rado reikalą taip pasisakyti:

- Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Taryba, apsvarsčiusi savo metiniame suvažiavime 1989 kovo 11 Hüttenfelde naujausius įvykius Lietuvoje, pareiškia:

1

Galutinis išėivijos, kaip ir visos lietuvių tautos, tikslas buvo ir yra "atskirta nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis, nepriklausoma demokratiniais pamatais sutvarkyta Lietuvos valstybė su sostine Vilniuje", kačangi kitokiuose visuomeninio ir politinio gyvenimo pavidaluose ilgainiui išlaikyti tautinį savitumą neįmanoma.

Kelyje į šį galutinį tikslą gali būti siekiami ir tarpiniai tikslai. Svarbu išvengti pavojų, kad sovietai ar pasaulio visuomenė tų tarpinių tikslų nepalaikytų galutiniais.

2

Tautai yra svarbu viešai reikšti savo galutinius siekius dabar, net jei laikas jų vykdymui dar nebūtų atėjęs. Patirtis rodo, kad šiandien nepasiekiami tikslai niekadus nebus pasiekti, jei jie nebus keliami dabar.

3

Tautos vienybė yra aukšta vertybė. Ji paskutiniu metu ypač gražiai pasireiškė ir tarp lietuvių Lietuvoje bei tarp krašto ir išėivijos. Tačiau tautos vienybė nėra aukščiausia vertybė. Todėl ateityje skiriamoji linija, jei išvis, eis ne tarp krašto ir išėivijos ir ne tarp komunistų ir nekomunistų, bet tarp nepriklausomos Lietuvos šalininkų ir jos priešininkų.

4

Šiuo metu krašte matomi du paveikūs akcijos būdai: bendradarbiavimas ir akistata su valdžia. Daug lengvatų ir laimėjimų pasiekama bendradarbiaujant su valdančiaisiais, tačiau savo galutinio tikslo Lietuva tikriausiai taip nepasieks.

5

Pasaulyje gyvenantys lietuviai sudaro vieningą Lietuvių Tautą. Jos dalių bendradarbiavimui, siekiant įgyvendinti tautos aukščiausius troškimus, neturėtų būti jokių varžtų. Ryšiai tarp išėivijos ir tautos krašte palaikytini ir plėstini kaip savitas tikslas, o ne kaip kriukis išėivijai. Tėvynės parama išėivių neišgelbės, jei jie nebus kūrybingi.

6

Nepriklausoma Lietuvos valstybė tapo Hitlerio-Stalino agresijos auka ir buvo prieš Tautos valią įjungta į Sovietų Sąjungą. Šito prievartinio įjungimo Lietuvių Tauta niekada nepripažino teisėtu. To nepripažįsta ir daugelis įtakingų pasaulio valstybių. Todėl reikalautina, kad Federalinės Vokietijos Respublikos ir Sovietų Sąjungos vyriausybės Hitlerio-Stalino paktą paskelbtų negaliojančiu, pasmerktų pagal jį vykdyta

politiką ir atitaisytų Pabaltijo kraštams padarytas skriaudas, gražinant iš jų atimtą nepriklausomybę. Dėtinios pastangos, kad ir kitos valstybės bei Europos parlamentas paremtų šį reikalavimą.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo klausimas spręstis Tautos Valios pareiškimu. Siūlome ir išeivijos veiksnius pasvarstyti, ar nepribrendo laikas deryboms su Sovietų Sąjungos vyriausybe dėl Lietuvos okupacijos pabaigimo.

7

Kokiais tikslais bebūtų pradėta Gorbačiovo persitvarkymo politika Sovietų Sąjungoje, Lietuvoje ji atnešė savitą ir neplanuotą padarinį: platų tautinį atgimimą. Šis vyksmas yra sveikintinas ir remtini visi visų pavienių asmenų, sambūrių ar organizacijų veiksmai, kurie veda prie didesnio nepriklausomumo, laisvėjimo, demokratėjimo, daugialypiškumo, religinės laisvės ir žmogaus teisių pripažinimo, gerovės pakėlimo. Išskirtinas dėmesys teiktinas Lietuvos jaunimui ir jo besikuriančioms organizacijoms.

8

Nepaisant tame vyksme besislepiančių pavojų, išeivijos laikysena negali likti vien neigiama, išpėjanti, draudžianti, pabrėžianti pavojus. Tokios laikysenos ilgainiui nesupras nei tauta krašte, nei kitataučiai.

Išeivijos laikysena visų pirma turi būti teigiamai ofenzyvi, kokia ji yra ir krašte. Nauji laikai, nauja sovietų strategija reikalauja ir iš mūsų naujo galvojimo, naujo žodyno ir naujų atsakymų.

9

Kad tauta sunkiomis okupacijos sąlygomis išliktų gyva, yra naudotini įvairūs viešos ir slaptos rezistencijos būdai. Išskirtina pagarba priklauso tiems, kurie gynė lietuvių tautos interesus, nebodami pavojaus savo laisvei ir gyvybei.

10

Tauta krašte sprendžia, kas ir kaip darytina. Ji geriau pažįsta savo padėtį, jai tenka nešti ir visas pasėkmes. Tačiau atskirais klausimais ir atvejais turėtų būti išgirstas ir išeivijos balsas.

----- xXx -----

VOKIETIJOS LB DARBUOTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

1988 įvyko vėliau negu kitais metais - gruodžio 3. Tai atsitiko dėl to, kad rengėjai norėjo suderinti jį su Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos politiniu seminaru, suteikiant suvažiavimo dalyviams progą išklausti kun. Alf. Svarinsko bei dr. Prunskienės neeilinių paskaitų ir išgirsti vokalinės bei instrumentinės jaunimo grupės SVAJONIŲ AIDAI iš Australijos koncerto.

Suvažiavimo išvakarėse Vynmedžio (Zum Rebstock) svetainėje vakarojo iš toliau - Hamburgo, Bonnos, Mūncheno, Memmingeno ir kt. - atvykę dalyviai su Hūtenfeldo bendruomenininkais.

Gruodžio 3 rytą Vasario 16 gimnazijos berniukų bendrabučio salėje suvažiavimą atidarė Vokietijos LB valdybos vicepirmininkas Vincas BARTUSEVIČIUS (pirmininkas J. Sabas buvo išvykęs į JAV-bes), pasveikindamas susirinkusius. Kalbėtojas nurodė, jog svarbūs įvykiai Lietuvoje verčia ir mus jais sielotis. Juos vertindamas pastebėjo, jog negalima laukti: 1) kad vadovaujant komunistų partijai, galėtų susiformuoti pluralistinė visuomenė; 2) kad socialistinėje sistemoje būtų pakeltas ūkis ir 3) kad būdama Sovietų Sąjungos sudėty, Lietuva atgautų laisvę.

Kun. Alfonsas SVARINSKAS sakė, kad ir būdamas už Uralo, matė tėvynę ir po pasaulį išblaškytus lietuvius. Šiandien džiaugiasi, matydamas juos iš arti. Apgailėstavome, kad karui baigiantis, tiek daug gerų lietuvių pasitraukė į užsienį. Šiandien džiaugiamės, kad yra kas kalba pasauliui apie mūsų kovas, kad turime Maceiną, Girnių, Brazdžionį ir daug kitų, kurių Lietuvoje nebūtume turėję.

Glaustai apžvelgė nepriklausomos Lietuvos laikotarpį ir I sovietų bei vokiečių okupacijas. Iš savo pergyvenimų apibūdino tragiškus pokario laikus: partizanų kovas, trėmimus, lagerius, kur buvo gerai susiorganizavę apie 800 lietuvių, įsteigdami net savo teismus, fondą, laikraštėlį. Sustiprėjo ideologiškai ypač kaimo jaunimas. Nepasitaikydavo šnipų ir vagių.

1955-56 sugrįžus tūkstančiams iš Sibiro, prasidėjo Lietuvoje atgimimas. Grįžusiųjų dalia buvo sunki: sovietinės įstaigos vengė registruoti, duoti darbo. Per vengrų sukilimą 1968 pradėjo antrą kartą teisti buvusius tremtinius ir vėl vežti į Sibirą. Tas vėjus palietė ir paskaitininką.

Kai žmonės spaudė vargai, buvo tvirtesni morališkai. Kai gyvenimas pagerėjo, smuko moralė, ypač jaunimo. Lietuvos Katalikų Bažnyčios Krcnika ir Vatikano radijo skelbiami Kronikoje aprašomi faktai sulaukė bedievių savavaliavimą. Šiandien tėvynėje yra dvi jėgos - Lietuvos persitvarkymo sąjūdis ir Bažnyčia. Jei reikės vėl važiuoti į Sibirą, dabar važiuos visi kartu. Sugriautų statybų nebeatstatys. Turime savc vėliavą, himną, istoriją, kalbą. Ir tai nekainavo nei vieno žmogaus gyvybės. Rusai imperialistai. Tokie pat ir jų disidentai.

Po pertraukos suvažiavimas patvirtino ir vykdė darbotvarkę. Pirmininkauti išrinktas Vincas BARTUSEVIČIUS. Jis apžvelgė ir Vokietijos LB valdybos veiklą, kuri aprašoma jos INFORMACIJŲ biuleteny. Kvietė ir LB apylinkės daugiau į ją rašyti. Palengvėjo ryšiai su tėvyne. Daug tautiečių ir atskiri meniniai vienetai prašosi iškviečiami Vokietijon. Tai susiję su lėšomis, kurių mums trūksta. Daug lietuvių atvyksta iš Lenkijos; reiktų ir juos pagloboti. 1989 - VARPO metai. LB apylinkės turėtų jo sukaktį paminėti. Rugsjūčio mėn. sukanka 50 metų nuo Molotovo-Ribbentropo pakto pasirašymo. Reikia paveikiai įsijungti į reikalavimą ją atšaukti. Ir ateinančią vasarą bus rengiama lietuvių vaikų vasaros stovykla Romuvoje. Apylinkės turėtų paraginti tėvus kuo daugiau vaikų į ją atsiųsti. Birželio 23-25 Hüttenfelde ir Lampertheime ruošiamos Europos lietuvių dienos. Tai pirmas tokios apimties renginys po karo Europoje. Jos pareikalaus nemažai lėšų. Visos LB apylinkės ir visi Vokietijos lietuviai turėtų aukomis jas paremti. Mūsų aukų reikalingas ir pilies remontas. Iki jo užbaigimo turime surinkti pusę milijono DM. Per Europos lietuvių dienas pilis bus iškilmingai pašventinta. Didelė jos dalis skiriama Gimmazijos reikalams, dalis butams. Čia rado pastogę ir Vokietijos LB valdybos raštinę bei Lietuvių kultūros institutas su lituanistine biblioteka, archyvu ir muziejumi.

LB a p y l i n k i ų pranešimų eilę pradėjo didžiausios apylinkės ROMUVOS pirmininkas kun. Edis PUTRIMAS: 82 nariai. Pastaruoju metu įstojo 17. Veikla sukasi apie Gimmaziją. Kiekvienas Hüttenfelde gyvenęs apylinkės narys turi bent po penkias pareigas. Praėjusį sekmadienį buvo išrinkta nauja valdyba iš 5 narių. Sausio mėn. valdyba sudarys 1989 veiklos planą.

MUENCHENO LB apylinkės pirmininkas Ričardas HERMANAS: Bavarijos sostinėje gyvena apie 200 lietuvių, kurių 63 yra LB apylinkės nariai. Beveik visi moka solidarumo įnašus. Tradiciniai renginiai - Kalėdų eglutė, Vasario 16 ir Motinos dienos minėjimai. Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 70-ųjų metinių minėjimą Bavarijos vyriausybė parėmė 1.000 DM. Kasmet perrenkama apylinkės valdyba. Veikia tautinių šokių grupė RATUKAS, kuris dalyvavo Pasaulio liet.taut.šokių festivaly Kanadoje. Rodomi filmai apie įvykius Lietuvoje. Surengtas Maironio sukakties minėjimas, Kazlausko foto paroda. Kas trečiadienį tautiečiai susirenka į kavinę pabendrauti. Vieną kartą per mėnesį renkamosi maldos valandėlei už tėvyne. Pasiųsta Šv.Tėvui padėka už kardinolo paskyrimą Lietuvai.

MEMMINGENO apylinkės pirmininkė Herta SCHAELE-Preikšaitytė: apylinkė turi 18-kcs narių tautinių šokių grupę, garsinančią lietuvius ne tik Memmingene, bet ir kitur. Keletas šokėjų su Müncheno RATUKU dalyvavo Pasaulio liet.taut.šokių šventėje Kanadoje. Rugsėjo mėn. surengtas koncertas su menininkais iš Lietuvos. Lapkričio mėn. rodytas filmas apie paskutinius įvykius Lietuvoje.

HAMBURGO apylinkės pirmininkė Teresė LIPŠIENĖ: 44 nariai, bet solidarumo įnašus moka tik dalis jų. Suruošta Kalėdų eglutė, Vasario 16 minėjimas. Išrinkta nauja apylinkės valdyba. Paminėta Motinos diena. Spalio 7 surengta vysk.P.Baltakio sutikimas. Ta proga koncertavo menininkai iš Lietuvos: S.Trimakaitė, A.Kisieliūtė, Ged.Storpirštis. Lietuviškų pamaldų laikyti kas mėnesį atvyksta kun.A.Bunga. Vysk.Baltakis pažadėjo atsiųsti į Hamburgą nuolatinį kunigą lietuvių šiaurės Vokietijos lietuviams.

Hamburgo LB apylinkės globojamos GINTARO liet.taut.šokių grupės vedėja Elena BALIULIENĖ: grupė įsisteigė prieš 6 metus. Pradžioje šoko tik merginos, o dabar šoka 7 poros. Repetuoja kiekvieną antradienį. Akordeonu groja Rič.Baliulis. Šoko lietuviams Hamburge, Lübecke, Bremene ir Paryžiuje. Pasirodo ir vokiečių renginiuose.

PINNEBERGO apylinkės pirmininkė ir Vokietijos LB valdybos įgaliotinė Schleswig-Holsteino kraštui Ieva BANEVIČIENĖ: apylinkėje beliko tik du nariai. Schleswig-Holsteino socialinių reikalų ministerija to krašto lietuviams apmoka 4-rias EUROPCS LIETUVIO prenumeratas ir 120 DM paremia INFORMACIJŲ leidimą.

BONN-KOELNO apylinkės pirmininkas Jonas IVANAUSKAS: 18 narių. Balandžio 9 Annaberge surengtas Maironio minėjimas. 1989 taip pat biržely numėtytas didesnis renginys. Mirė šviesus narys J.Marčiukaitis, įstoja nauji.

SAARO krašte apylinkės ir Lietuvių kultūros draugijos pirmininkas Algirdas PALAVINSKAS: apylinkėje 32 nariai, bet į susirinkimus ir kitus renginius sueina iki šimto tautiečių. Nepasisėka surinkti solidarumo įnašų. Pavasarį surengta Motinos diena. Ją Socialinių reikalų ministerija parėmė 200 DM. Spalio 10 Neunkirchene suruoštas trijų jaunų menininkų iš Lietuvos koncertas.

Pagrečiui A.Palavinskas nušvietė ir Lietuvių kultūros draugijos veiklą. Iš Lietuvos jis iškviė tris iškilius menininkus: dainininkę Sigutę Trimakaitę, pianistę A.Kisieliūtę ir aktorių G.Storpirštį. Jucs lydėjo žurnalistės R.Valatka. Su jų koncertais aplankyti lietuviai nuo Hamburgo iki Memmingeno.

SCHWETZINGENO apylinkės pirmininkas Jonas VITKUS: 50 narių (43 vyrai ir 7 moterys) nuo 22 iki 81 metų amžiaus. Vienas narys už nemokėjamą solidarumą įnašų pašalintas iš Lietuvių Bendruomenės. Kiti susimoka. Iš kasos išdalinta 800 DM aukoms. Daugumas narių susitinka dukart per mėnesį - liet.pamaldose ir vyrų būrelio suėjimuose. Su toliau gyvenančiais nariais palaikomi ryšiai telefonu ir laiškais. Kiekvienas narys pasvekinamas jubiliejinio gimtadienio proga, su mirusiais atsisveikinama, padedant ant karsto vainiką.

Salzgitter-LEBENSTEDTO apylinkės pirmininkas Romas GASIŪNAS: Salzgittery gyvena per 300 lietuvių, bet LR priklauso tik 19. Solidarumo įnašus, ir tai nepilnus, sumoka 17 narių. Kasmet suruošiami 4 minėjimai: Vasario 16, Motinos diena, Tautos šventė ir Kalėdų eglutė. Rugsėjo 24 perrinkta apylinkės valdyba, šiek tiek pakeičiant jos sudėtį. Spalio 2 lankėsi vysk.P.Baltakis. Kiekvieną mėnesį pamaldų laikyti atvyksta tėv.dr.Konstantinas Gulbinas. Po pamaldų suruošiamas kavutė su pabendravimu.

Müncheno lietuvių mokyklėlės vedėja Alina GRINIENĖ: kas šeštadienį kurioje nors šeimoje susirenka 5 vaikučiai, mėgstantys žaisti, dainuoti, piešti. Su jais parengiama programa Kalėdų eglutei, kurią paremia BALFas.

Apie STUTTGARTO apylinkės veiklą informavo dr.Jonas NORKAITIS: sąrašuose apie pusšimtis narių, išsisklaidžiusių 50 km plote. Bendruomeninės veiklos variklis - kun.K.Senkus.Paminėta Vasario 16, Motinos diena. Lankantis vysk.Baltakiui, surengtas Maironio minėjimas su gera V.Natkevičiaus paskaita. Surengta Kalėdų eglutė. Su pranešimais lankėsi A.Klimaitis ir Šabonis.

Vokietijos lietuvių jaunimo sąjurgos pirmininkas Tomas BARTUSEVIČIUS: VI Pasaulio LJ kongrese Australijoje iš Vokietijos dalyvavo 6 atstovai ir 10 dalyvių. Vasario 16 proga 1988 surengtos 9-ių valandų demonstracijos prie sovietų ambasados Bonnoje. Dalyvavo 50 jaunuolių. Balandžio 29 - gegužės 2 Europos liet.jaunimo suvažiavime Londone dalyvavo 25 jaunuoliai iš Vokietijos. VLJS suvažiavime spalio 15 išrinkta nauja valdyba. Gruodžio 3 surengtas politinis seminaras ir dainuojančios SVAJONIŲ AIDAI grupės iš Australijos koncertas.

Vasario 16 gimnazijos direktorius Andrius ŠMITAS: mokosi 97 mokiniai - 54 iš Vokietijos, 18 iš JAV-bių, 7 iš Kanados, 4 iš Argentinos, po 3 iš Brazilijos ir Urugvajaus, po 2 iš Australijos, Malį (Afrika) ir Prancūzijos ir po 1 iš Anglijos bei Dominikonų Respublikos. 54 berniukai ir 43 mergaitės. 10 abiturientų, kurių 3 iš užsienio. Veikia ateitininkų ir skautų organizacijos, laiškų disidentams rašymo būrelis, dvi taut.šokių grupės, du orkestrai. Be to, mokyt.Paltinas dar moko groti pianinu ir akordeonu. Dvi rckc grupės. Mokiniai sportuoja savoje sporto aikštėje parke ir Bürgerhaus'o salėje. Kiekvieną penktadienį vyksta jaunimo pamaldos. Švęsta Vasario 16, paminėta Tautos šventė, surengtos Kūčios bei Joninės su programomis. Pastačius naują berniukų bendrabutį, pagerėjo buitinės sąlygos. 1989 vasarą bus modernizuotas mergaičių bendrabutis. Gimnazijos finansinė padėtis gera. aukos plaukia reguliariai. Vokiečiai duoda pinigų ir pilies remontui, bet reikalauja, kad ir mes prisidėtume su puse milijono DM.

Perskaityti gauti pranešimai raštu.

Vokietijos LP valdybos įgaliotinis Nordrhein-Westfalijos kraštui ir BOCHLITC apylinkės pirmininkas Jeronimas Gulbinas: šiame krašte veikla reiškiasi tik Bonn-Kblno apylinkė. Tėv.dr.Konstantinas Gulbinas kiekvieną mėnesį laik lietuviškas pamaldas Mhlheime. Spalio 2 Anneberge surengtas susitikimas su kultūrininkais iš Lietuvos. Spalio 16 Mhlheime lankėsi vysk.P.Baltakis. Nordrhein-Westfalijos vyriausybės parama kultūrinei lietuvių veiklai sumažinta 25%.

BAD ZWISCHENAHNO pirmininkas Vaitiekus FEDERAVIČIUS: apie 20 narių. Mirus kun.V.Šarkai, niekas nebeįstengia išjudinti tautiečių veiklai.

DUESSELDORFO apylinkės pirmininkas Martynas VALAITIS: apylinkė jokios veiklos nerodo ir

net neįstengia solidarumo įnašų surinkti. Siūlo steigti fondą solidarumc įnašų susimokėti neįstengiančių narių mokesčiams padengti.

HANNOVERIO apylinkės pirmininkė Janina WACHAU: surengta Kalėdų eglutė. Vasario 16 švęsti daug narių atvyko į Hüttenfeldą. Paminėta Motinos diena ir Tautės šventė. Užmegzti ryšiai su AGAFIN (Arbeitsgemeinschaft Ausländischer Flüchtlinge in Niedersachsen).

LUEBECKO apylinkės pirmininkė Konstancaja Poviliauskienė: 30 narių. 1987.XI.22 išrinkta nauja valdyba, kapinėse apiankyti mirusieji tautiečiai. Vietoje mirusio kun.V.Šarkos pamaldas Lübecke lietuviams laiko kun.A.Bunga. Surengti Vasario 16 ir Motinos dienos minėjimai. Birželio 12 su estais ir latviais kapinėse prisiminti Sibiro tremtiniai. Birželio 18 suruošta 14 žmonių ekskursija į Jonines Hüttenfelde. Spalio 8 dalyvauta vysk.P.Baltakio sutikime Hamburge.

MAINZO apylinkės reikalų vedėjas A.MISKELEVIČIUS: 21 narys. Solidarumi įnašus susimoka 11, 4 atleisti, su 6 ryšiai nutrūkę. Paremiamas INFORMACIJŲ leidimas.

Prof.dr. P R U N S K I E N Ė, Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio tarybos narė, savo paskaitoje nušvietė Sąjūdžio kilmę, jo pirmuosius žingsnius ir susiorganizavimą. Sąjūdį iššaukė nacionalinis bei kultūrinis atgimimas, ekcloginės padėties paastrėjimas. Pradžioje Sąjūdžio žmonės buvo sekiojami, daromas į juos spaudimas, bet iki šiol niekas nenukentėjo. Prie Sąjūdžio noriai dėjosi karaimai, dalinai žydai ir mažiausiai rusai. Jo nuopelnas - lietuvių kalbos paskelbimas valstybine kalba, Lietuvos himno ir vėliavos gražinimas. Reikalaujama suverenumo, ūkiskaitos, nuosavybės teisių. Būgštaujama, kad pradėjus Lietuvai savarankiškai tvarkytis, gyvenimas gali pablogėti. Kad to neįvyktų, reikia megzti naujus ryšius, pertvarkyti ūkio valdymą. Steigiamas vadovaujančių darbuotojų kvalifikacijų kėlimo institutas, kuriame bus lavinami 500 žmonių. Prelegentė, buvusi Vokietijoje, užmezgė naujų ryšių. Į Vokietiją tobulintis bus galima atsijusti 20-30 žmonių.

Sąjūdis nekelia Lietuvos išs. tojimo iš Sovietų Sąjungos klausimo ir atsisakymo nuo socializmo. Lenininis federalizmas yra skydas tolimesniems siekiams pridengti. Prelegentė nemano, kad Sovietų Sąjunga lengvai atsisakytų Pabaltijo. Čia daug galėtų padėti spaudimas iš užsienio.

Po paskaitos buvo daug klausimų.

Svarstant savo Bendruomenės reikalus pastebėta, kad LB apylinkių vadovybės per mažai rūpinasi palaikyti ryšius su nariais, išrinkti solidarumo įnašus. Galvota, kaip būtų galima painformuoti iš Lietuvos nuolatiniam gyvenimui į Vokietiją atvykstančius žmones apie Vasario 16 gimnaziją ir LB.

Vakare tikra atgaiva buvo SVAJONIŲ AIDŲ koncertas. Lyrinis sopranas Virginija Bruožytė, tenoras ir gitaristas Arūnas Bruožis, akomponuotoja Zita Prašmutaitė bei akordeonistas Tomas Zdanis porą valandų linksmino gausius klausytojus estradinėmis lietuvių korpozitorių Raudonikio, Noviko, Gaižausko, Gorbulskio ir kitų bei liaudies dainomis, tai dainuodami solo, tai duetu, o kartais ir visi kartu traukdami, ir dar kviesdami įsijungti auditoriją.

Dėkodamas kengūrų krašto ambasadoriams, Vokietijos LJS pirmininkas Tomas Bartusevičius įteikė Virginijai ir Zitai po puokštę gėlių, o Arūnui ir Tomui - po butelį šampano. Gėlėmis apdovanota ir gimnazijos ūkvedė Eug.Lucienė. Neliko skolingi ir australai: savo muzikos plokštelėmis apdovanojo T.Bartusevičių, kun.A.Svarinską, dr.Prunskienę ir direktorių A.Šmitą. GRANITO rankinio vedėjas Stašaitis tautiniais suvenyrais iš Lietuvos apdovanojo Vokietijos LE darbuotojų suvažlavimo rengėjus - Vokietijos LB valdybos narius ir Vasario 16 gimnazijos kuratorijos valdybos pirmininką dr.J.Norkaitį. Vykc bendri šokiai. Jaunimas buvo įrengęs užkandžių bei gėrimų bufetą.

----- xXx -----

KŪČIOS, KALĖDŲ EGLUTĖS, TRYS KARALIAI

Vokietijos lietuviai 1988 užbaigė ir 1989 pradėjo kūčiomis, Kalėdų eglutėmis ir Trijų Karalių šventėmis.

M ū n c h e n

Gruodžio 24 kūčių vakarienei buvo pakviesti viengungiai ir kiti tautiečiai, norėjusieji kartu praleisti šį vakarą. Jas pravedė kun.Alfonsas Svarinskas.

Kalėdų eglutę per Tris Karalius (sausio 6) suruošė lituanistinė mokyklėlė, finansiškai paremta gerojo dėdės BALFo. Dalyvavo ir keletas svečių iš Lietuvos. Įspūdingiau-

sia buvo, kai čionykštis Audriukas laužė paplotėlį su Gabriuku iš Vilniaus ir paskui dalinosi su visais vienybės ir meilės ženklais. Turtingą Kalėdų senelį (inž.R.Hermaną) vaikučiai pasitiko giedodami Kalėdų giesmeles, deklamodami eilėraščius. Jie suvaidino ir linksmą veikalėlį.

Sausio 15 po kun.A.Svarinskio atnašautų šv.mišių per 30 tautiečių Caritas senjorų salėje pakėlė šampano stiklus, sveikindami 70 metų amžiaus sulaukusius savo kleboną bei Vokietijos lietuvių katalikų sielovados vadovą kun.Antaną Bungą ir Antaniną Landienę. KAUNO AIDO ir NEMUNO meno skyriaus redaktorius Vidmantas Valiušaitis papasakojo apie Lietuvos atgimimo sąjūdį. Jis yra parašęs diplominį darbą apie dr.Joną Grinių.

Vasario 9 metiniame LB apylinkės susirinkime išrinkta nauja valdyba: pirmininkas dipl. inž.Robertas Šneideris, sekretorius dr.Saulius Girnius ir išdininkė dipl.psichologė Kristina Pauliukevičiūtė. Kontrolieriai - Petras Noreika ir Vytautas Paškauskas.

S t u t t g a r t

Tris Karalius Švabijos lietuviai atšventė Tėviškės namuose (Haus der Heimat) su svečiais iš Kauno (prof.dr.Kajackas) ir Vilniaus (inž.dr.Žukas). Giedant lietuviškas giesmes, šv.mišias aukcjo kun.K.Senkus. Pamokslą pasakė apie Dievo gerumą. Per šventinį pobūvį porą eilėraščių apie Kalėdas Lietuvoje paskaitė Ekerienė.Kavutę su suneštiniais pyragais paruošė svetingos tautietės. Buvo pasirodė ir Trys karaliai. Pasigesta vaikučių. Jiems atstovavęs Mykoliukas padeklamavo eilėraštuką ir padainavo.

H a n n o v e r

Kalėdų eglutę hannoveriškai suruošė sausio 7 Šv.Kristupo parapijos salėje. LB apylinkės pirmininkė Janina Wachau pasveikino su vaikučiais susirinkusius tautiečius ir jų svečius iš Lebenstedt-Salzgitterio. Kalbą pasakė Valius Merkevičius. Su linksmu maršu buvo sutiktas Kalėdų senelis, dosniai apdovanojęs visus vaikučius. Pianinu grojo dr. Paul Coenen, dainavo Marika von Nemeth-Coenen Kalėdų giesmes. Visų giedamas Kalėdų giesmes akordeonu palydėjo Jonas Jakobas. Šokiams grojo muzikantai iš Lebenstedto.

--- oOo ---

R o m u v a

Visi VLP Romuvos apylinkės nariai raštu buvo pakviesti į visuotinį narių susirinkimą 1988 lapkričio 27 Vasario 16 gimnazijos berniukų bendrabučio salėje. Atvyko per pusšimtis tautiečių, tarp jų ir pora svečių iš Lietuvos. Renginį atidarė apylinkės pirmininkas Antanas Šiugždinis, jur., pakviesdamas atsistojimu pagerbti pr.metais mirusį narį Stasį Dubicką ir 1988 mirusius tėv.Alf.Bernatoni bei kun.Br.Liubiną. Pirmininkauti pakviestas dipl.inž.Juozas Sabas, sekretoriauti - J.Lukošius. Priimta 11 punktų darbotvarkė.

Apylinkės pirmininkas Antanas Šiugždinis, jun., pranešė, kad apylinkei priklauso 82 nariai, kurių 17 nauji (4 grįžo į JAV-bes, 1 mirė).Kadencijos laikotarpy valdyta posėdžiavo 3 kartus. Pr.m. surengtas Lietuvos krikšto 600 metų minėjimas su kun.Jono Dėdino paskaita. Daug pajėgiausių dirbti narių, bet visi Hüttenfelde gyvenantieji įtraukiami į centrinių LB ir Vasario 16 gimnazijos renginių ruošimą ir nebeturi laiko dirbti apylinkėje.

Išdininkas Antanas Veršelis painformavo, kad 1986.XI.8 iš buvusios valdybos perimta 777,71 DM, o dabar kasoje yra 1.064,09 DM. Taigi per tą laiką kasa padidėjo 286,38 DM. 23,5% narių arba visiškai solidarumo įnašų nemoka, arba yra sumokėję tik dalį.

Kontrolieriai Lucija Riterienė ir Ričardas Tenzegolskis pranešė, kad kasa vedama tvarkingai. Susirinkimas nutarė atleisti valdybą nuo atsakomybės.

Į naują valdybą išrinkti ir netrukus taip pasiskirstė pareigomis: pirmininkas kun.Edis Putrimas, vicepirmininkas Vilius Lemkė, sekretorė Janina Kaciucevičienė, išdininkas Antanas Veršelis ir narė Eugenija Lucienė. Kontrolieriais sutiko pasilikti L.Riterienė ir R.Tenzegolskis.

Kazys Baronas informavo apie įvykius Lietuvoje. Darė priekaištų valdybai, kad ji per mažai ruošia renginių. Siūlė į sekantį susirinkimą pakviesti Algį Klimaitį su pranešimu. Kiti kalbėtojai siūlė naujai valdybai ruošti pramoginius renginius, kaip išvykas, ekskursijas ir pan. pabendravimus.

Senoji valdyba, baigusi savo darbą, pavaišino visus kavute ir gausiais pyragais. Atsirado ir alučio.

Naujoji valdyba š.m.vasario 4 suruošė kaukių balių. Į berniukų bendrabučio salę susirinko apie pusšimtis įvairiai pasirėdžiusių tautiečių. Šokiams grojo 4 muzikantai.

Vokietijos LB valdybos pirmininkas dipl.inž. Juozas SABAS, Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio pakviestas, dalyvavo 71-jų Lietuvos nepriklausomybės atstatymo metinių minėjimo iškilmėse š.m.vasario 15 Kaune ir vasario 16 Vilniuje.

Nuo pakvietimo gavimo iki iškilmių laikas buvo labai trumpas. Reikėjo skubėti. Kelionė nuo Berlyno iki Vilniaus sovietinių traukiniu truko 22 val. ir buvo labai varginanti. Vasario 15 Kaune karių kapinėse didžiulė minia žmonių pagerbė už Lietuvos laisvę žuvusių karių. Ant jų kapų padėti vainikai ir uždegtos žvakutės. Kaunas skendo Lietuvos trispalvėse ir dainų aiduose.

Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio seimo sesija vyko Muzikiniame teatre ir truko nuo 18 val. iki 2 val.ryto. Kalbėtojai reikalavo Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės. Šiuo atžvilgiu tauta vieninga. Neaiškumai prasideda, kai imama aiškinti savarankiškumą, suverenitetą ir laisvės sąvokas. Vieni mano, jog tauta bus suvereni tik turėdama nepriklausomą valstybę ir laisvai išsirinktą vyriausybę, o kiti teigia, kad ji tokia gali būti ir Sovietų Sąjungos ir 29% už pasilikimą. Sąjūdžio seimas priėmė rezoliuciją, kuria reikalaujama laisvės ir nepriklausomybės Lietuvai.

Vasario 16 Kaune pradėta iškilmingomis pamaldomis perpildytoje arkikatedroje. Po pamaldų visi nužygiavo prie Vytauto Didžiojo muziejaus, kurio sodelyje buvo pašventintas Laisvės paminklas. Šventino kardinolas Sladkevičius, dalyvaujant Lietuvos vyskupams, kunigams, klierikams, Sąjūdžio seimui, komunistų partijos atstovams ir apie 300.000 žmonių miniai. Perskaitytas 1918 Vasario 16 Aktas. Kardinolas pasakė drąsią kalbą, reikalaujamą laisvės ir nepriklausomybės. Kiti kalbėtojai rėmė jo reikalavimą. Prie paminklo Sąjūdžio seimo nariai prisiekė.

Tą pačią dieną J.Sabas su Sąjūdžio vadovais nuvyko į Vilnių, kur dalyvavo paminklinės lentos atidengime prie namo Pilies g.26, kur 1918 buvo pasirašytas Vasario 16 Aktas. Pagrindinės minėjimo iškilmės Vilniuje vyko Katedros aikštėje, dalyvaujant apie 100.000 žmonių. Ir čia daugumas kalbėtojų reikalavo laisvės ir nepriklausomybės Lietuvai.

Kaip Kaune, taip ir Vilniuje vasario 15 ir 16 d.d. buvo daug ir kitų renginių. Stebino vieningumas ir drausmingumas. Visuose minėjimuose ir eitynėse nesimatė girtų ar įkaušusių žmonių. Nebuvo išdaužytų langų, jokių peštynių.

Po iškilmių J.Sabui teko susitikti su Sąjūdžio vadovybės nariais. Jie neslėpė susirūpinimo ateitimi. Vis dažniau pasigirsta puclimai iš komunistų pusės. Vis žada Sąjūdį iregistruoti, bet neregistruoja. Panaikintos Sąjūdžio programos televizijoje.

Teko J.Sabui susitikti ir su Lietuvos laisvės lygos atstovais. Jie sako, kad vakarai be reikalo tiki Gorbačiovo propaganda. Kaip jo pirmataikai, taip ir jis nesutiks atsisakyti pavergto žmogaus kontrolės. Lygiečiai optimistai. Jie tiki, kad Lietuva atgaus laisvę ir nepriklausomybę. Už tuos idealus jie pasirūpė vėl eiti į kalėjimą ir Sibira.

J.Sabas aplankė kardinolą Sladkevičių ir buvo nustebintas iš jo trykščiančiu gerumu, nuširdumu bei gudrumu. Jis yra lietuvius jungianti jėga. Džiaugėsi, kad Bažnyčia išliko vieninga per visus kančios bei priespaudos metus ir kad padėtis pamažu gerėja. Pakviestas dalyvauti Europos lietuvių dienoje š.m. birželį Vokietijoje, atsakė, kad per labai užimtas namie. Išreiškė viltį, kad lietuviai išsiviai gal netrukus taps ateiviais ir nebereiks susitikinėti svetur.

Svečiuodamasis Lietuvoje, J.Sabas gavo išpūdį, jog būtines sąlygas ten labai sunkios. Gyvenamas plotas vienam žmogui 5 m² juokingas. Daugelis namų kiaurais stogais ir apdaužytomis durimis, nekalbant apie ilgus eiles prie krautuvų, skalbimo mašinų ir kitų būtinų reikmenų trūkumą. Pirmą kartą po 44 metų lankydamasis Lietuvoje pamatė, kokią didelę žalą okupantai padarė kraštui. Anksčiau tikėjęs, bent laikinai, persikelti gyventi tėvynei, bet pamačius terykštą realybę, viltys dingo. Tikisi, kad kitas jo apsilankymas Lietuvoje paliks šviesesnius išpūdžius.

CENTRINIS VASARIO 16 MINĖJIMAS HUETTENFELDE

Vasario 18 rytą Romuvos pilies bokšte iškelta Lietuvos trispalvė. Ji plačiai apylinkei skelbė, kad lietuviai švenčia, o į minėjimą iš toliau atvykstantiems rodė kelią į šventą. Minėjimas pradėtas popiet katalikų ir evangelikų pamaldomis. Labai iškilmingos buvo katalikų pamaldos. Į Hüttenfeldo bažnytelę įneštos Lietuvos, skautų ir ateitininkų vėliavos. Šv.mišias aukojo Vokietijos liet.katalikų sielovados direktorius prel.Artanas BUNGA su tėv.dr.Konstantinu Gulbinu, OFM Cap. ir Vasario 16 gimnazijos kapelionu kun.Ed.Putrimu. Lotyniškai giedojo berniukų choras AŽUOLIUKAS iš Vilniaus.

Jaunuoliškai gyvą ir įtaigų pamokslą pasakė tėv.dr.Konstantinas GULBINAS. Pradžioje jis pasveikino ir pagyrė ažuoliukus už tai, kad nepaisydami bedieviškos komunistų indoktri-

nacijos, giesmėmis garbina Dieva. Šiai dienai skaityta evangeliją apie Kristaus persimainymą Taboro kalne prasmingai surišo su Lietuvos persimainymu 1918. po Vasario 16 Akto paskelbimo ir šiandieninio atgimimo. Nepriklausomybės palaima nėra vien žmogiškų pastangų vaisius, bet ir Dievo dovaną. Pamaldos baigtos AŽUOLIUKO sugiedota Maironio/ Naujalis Lietuva brangi...

Evangelikų bažnytėlėje pamaldas su Šv. Vakariene gausiems tautiečiams laikė kun. Fr. SKĖRYŠ. Savo patriotiškame pamoksle jis aptarė laisvės sąvoką tautine, socialine, politine bei religine prasme ir jos apraiškas šiandieninėje Lietuvoje.

Bürgerhaus'o salė buvo išpuošta Lietuvos, Vokietijos bei Europos vėliavomis ir gėlėmis. Mišriam Vasario 16 gimnazijos chorui sugiedojus Lietuvos ir Vokietijos himnus, čia susirinkusius per 700 tautiečių ir jų svečius pasveikino Vokietijos LB valdybos vicepirmininkas ir Lietuvių kultūros institute vedėjas Vincas BARTUSEVIČIUS. Vokiečiams jis paaiškino, kad ši šventė Lietuvoje iki šiol buvo uždrausta. Tik šiemet ji vėl leista ir labai iškilmingai švenčiama. Vokietijos lietuviams joje atstovavo LB valdybos pirminkas J. Sabas. Jis siunčia sveikinimus iš Kauno ir Vilniaus.

Per šios šventės minėjimą praėjusiais metais tas pats kalbėtojas sakė, jog tokia padėtis, kokia ji Lietuvoje aruomet buvo, ilgai trukti negali. Šiandien ji yra pasikeitusi. Kelti tautines vėliavas, giedoti Lietuvos himną, reikalauti laisvės bei nepriklausomybės nebėra nusikaltimas. Kurias įvairios organizacijos. Lietuvos persitvarkymo sąjūdis yra apėmęs visa tauta. Tai antrasis tautinis atgimimas. Apgailėstavo, kad Vakaruose jis nesulaukia pilno pritarimo. Čia bijomasi, kad Pabaltijys su savo toli siekiančiais reikalavimais nepakenktų Gorbačiovo perestroikai. Baigdamas kalbėtojas priminė, kad šiemet sukanka 50 metų nuo Molotovo-Ribbentropo pakto pasirašymo. Pabaltiečiai krašte ir išėjimo reikalauja, kad Vokietija ir Sovietų Sąjunga paskelbtų šį nedorą sandėrį niekiniu, atsisakytų juo remiamos politikos ir panaikintų jo pasekmes: atitrauktų iš Pabaltijo okupacinę sovietų kariuomenę ir leistų pačioms tautoms spręsti savo likimą. Išreiškė viltį, kad tie reikalavimai susilauks ir Vak. Vokietijos bei Europos parlamento pritarimo.

Hesseno krašto socialinių reikalų viceministeris G. WEISS perdavė to krašto vyriausybės, ypač socialinių reikalų ministerio Targeser, sveikinimus. Suminėjo LB ir Vasario 16 gimnazijai teikiama parama, užtikrindamas, jog ir ateity jos nestigs. Šiemet bus surasta lėšų mergaičių bendrabučiui pagerinti. Vokiečiai atidžiai seka Gorbačiovo politiką. Ji bus vertinama ne pagal viešus jo pareiškimus, bet pagal tai, kiek laisvės ir apsisprendimo teisės bus suteikta gyventojams. Linkėjo, kad laisvės ir jos meilės dvasia viešpatuotų lietuviuose.

Hesseno landtago narys Horst STRECKER sveikino savo ir bundestago nario dr. Kappes vardu, pabrėždamas laisvėje gyvenančių žmonių pareigą padėti tiems, kurie neturi laisvės. Užtikrino parlamentinę paramą Vokietijos lietuvių institucijoms.

Lampertheimo burmistras Gisbert DIETER sakė, kad lietuviai gali būti pavyzdžiu vokiečiams, kaip reikia mylėti savo kalbą, puoselėti tautos kultūrą bei tradicijas. Hüttenfelde lietuviai yra įsteigę tikrą savo kultūros centrą.

Sveikinimus raštu atsiuntė Vokietijos estų bei latvių centro komitetai, Europos parlamento narys Otto von Habsburg, buv. EP narys prof. dr. Hahn, buv. Hesseno socialinių reikalų ministeris Armin Claus ir daug kitų.

Pagrindine kalba pasakė Europos Parlamento narys BEPNHARD SÄELZER. Anot jo, dažnai užmirštama, kad teisingai suprasta Europa turi apimti visas jos tautas. Europos kultūra išugdė laisvės vertinimą. Kas pasisako už taiką, turi pasisakyti ir už laisvę. Kas grasina tamsi vertybėmis? Totalitarinės sistemos. Molotovo-Ribbentropo paktas buvo nedora sutartis. Vokietijos vyriausybė turėtų remti reikalavimą ją panaikinti. Europos Parlamentas turi rūpintis ir Lietuva. Jei jis to nedarytų, neatliktų savo pareigos. Sovietų Sąjunga turi žinoti, kad EP rems laisvės pažangą Rytuose. Viso pasaulio reikalai šiandien susipynę. Lietuviai, kaip ir vokiečiai, neįstengs vieni išspręsti savo problemų. Europos padalijimas nėra paskutinis istorijos žodis. Turės būti atstatyti natūralūs tautų santykiai. Kalbėtojas buvo apjuostas lietuviška juosta.

Po pertraukos meninę programą atliko muzikos mokytojas Arvydas PALTINIS ir naujo tautišokių grupės vedėjas Vidmantas GARLAUSKAS paruošti Vasario 16 gimnazijos mokiniai. Mišrus choras padainavo trejetą liet. dainų. Šokėjai sušoko ketvertą mūsų tautišokių, tarp kurių visiškai naujas buvo Leliūnų kadrilis. Gražiai dainavo vaikų ir kamerinis choras bei vokalinis ansamblis. Mokinių programą užsklendė bendras orkestras šventiniu Gorbulskio maršu.

Maloni staigmena buvo berniukų choro AŽUOLIUKAS iš Vilniaus pasirodymas. Užsuko jis į Hüttenfeldą, grįždamas namo iš Nantes (Prancūzija), kur dalyvavo tarptautinėse berniukų chorų varžybose ir laimėjo pirmą vietą. Vien tai jau nusako jo meninę vertę. Vadovas ir dirigentas - Vytautas Miškinis. Į sceną išėjo pusšimtis vierodai apsirengusių berniukų ir vyrų. Keliolika minučių lietuviškomis dainomis žavėjo ne tik lietuvius, bet ir svetimtaučius. Jų klausydamas, vienas aukštas svečias vokiecis pasakė: "Skamba, kaip simfoninis orkestras".

Choro bei orkestro, taut. šokių grupės ir ažuoliukų vadovai apdovanoti šampano buteliais. Skutliai sustačius salėje stalius, prasidėjo vaišinimasis ir linksminimasis. Šokiams grojo Pauliaus Petrikaičio kapela. Kava bei pyragais aprūpino Vokietijos liet. jaunimo sąjunga, o šiltais užkandžiais - Romovcs liet. moterų klubas. Vokietijos LB valdyba buvo įrengusi gėrimų barą.

Apie 1 val. nakties nutilus šokių muzikai, svečiai pamažu ir nenoriai ėmė skirstytis namų. Šventės aprašymus su nuotraukomis patalpino Mannheim Morning ir Lampertheimer Zeitung.

M ū n c h e n

Šiame lietuvių gausiai gyvenamame Bavarijos mieste Vasario 16 paminėta pakilia nuotaika vasario 25 Susitikimo namuose. Ilgametis LB apylinkės pirmininkas dipl.inž. Rič. HERMANAS pristatė naują valdybą: pirmininkas dipl.inž. Robertas Šneideris, sekretorius dr. Saulius Girnius, išdininkė dipl. psichologė Kristina Pauliukevičiūtė. Sveikino Susitikimo namų kuratorijos narys prof. dr. H. Härtl, jų vedėjas latvis J. Liepiņš ir Baltų draugijos pirmininkas estas dr. O. Aule.

Paskaitą apie Vasario 16, kaip tautos laisvės siekimo simbolį, skaitė dr. Kajetonas ČE-GINSKAS. Dr. Kęstutis GIRNIUS, Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio kvietimu dalyvavęs Vasario 16 minėjimuose Kaune ir Vilniuje, papasakojo savo išpūdžius. Vilniaus universiteto prof. fizikas Algis PISKARSKAS nušvietė Lietuvos mokslc reikalus.

Meninėje dalyje 16 dainų su dideliu įsijautimu ir gražia vaidyba padainavo estrados solistė NELE PALTINIENĖ, palydima savo vyro muz. Arvydo PALTINO. Poetė EGLĖ JUODVALKĖ jai įprastu raiškumu paskaitė keturių poetų eilėraščius. Deklamavo ir Lituanistinės mokyklės mokinukė Meringa LANDAITĖ. Porą tautinių šokių sušoko RATUKAS.

Vaišingosios šeimininkės svečius vaišino savo kulinariniais gaminiais. Daugelis savo laime bandė loterijoje.

M e m m i n g e n

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 71-sias metinės čia paminėtos per Kazimierines - kovo 4 šūkiu - Reikalaujame laisvės ir apsisprendimo teisės Lietuvai. Šventė pradėta rytą kun. Fr. Skėrio laikytomis pamaldomis evangelikams. Minėjimą popiet Šv. Kryžiaus bažnyčios parapijos salėje pradėjo LB apylinkės pirmininkė Herta SCHAELE. Paskaitininkas kun. Fr. SKĖRYS glaustai apžvelgė Lietuvos istorija iki šių dienų. Sveikino burmistras dr. Holzinger, münchėniškių vardu - dipl.inž. R. Hermanas, ir latvių vardu - A. Vilisons. Tautinius šokius šoko Memmingeno taut. šokių grupė, vadovaujama Almos NEUMANN. Lengvosios muzikos solistė NELE PALTINIENĖ, palydima muz. Arvydo PALTINO, nuotaikiai padainavo keliolika lietuviškų dainų.

Veikė turtinga loterija ir šaltų užkandžių bufetas su lietuviškais valgiais. Šokiams grojo linksma muzika.

Vasario 16 intencija šv. mišias katalikams aukojo prel. Antanas BUNGA kovo 5.

S t u t t g a r t

Švabų sostinės lietuviai Vasario 16 šventė kovo 5 Kolpingo namuose Bad Cannstatte. Ekumenines pamaldas tų namų koplyčioje laikė kun. Kaz. SENKUS ir kun. Fr. SKĖRYS. Pastarasis pasakė pamokslą apie krikščionio dalyvavimą tautos švenčių minėjimuose.

Paskaitą apie lietuvių veržimąsi į laisvę nuo seniausių laikų iki šių dienų skaitė dr. Kajetonas J. ČE-GINSKAS iš Mūnchėno. Sveikino buv. Vidaus reikalų ministerijos darbuotojas Tomaschek, Vokiečių-lietuvių draugijos pirmininkas prof. dr. H. J. Dahnen, ukrainiečių vardu - A. Kcsak, Lietuvos vokiečių vardu - Wilde, Stuttgarto ukrainiečių grupės pirmininkė I. Patsch, Baden-Württembergo latvių bendruomenės pirmininkas A. Burmeisters, Vokietijos LB valdybos ir Memmingeno apylinkės vardu - kun. Fr. Skėrys ir Vasario 16 gimnazijos kuratorijos valdybos pirmininkas Jonas Norkaitis.

Dainavo ir deklamavo grupė stuttgartiškių ir Vasario 16 gimnazijos kamerinis choras.

S c h w e t z i n g e n

Vokietijos LB Schwetzingeno apylinkė anksčiau sudarė Amerikiečių armijos 8591 darbo

kuopos vyrai. Nedaug jų dabar beliko - dauguma rentininkai, išsisklaidę po plačią apylinkę. Bet bendruomeniniai ryšiai nenutrūksta. Šiemet Vasario 16 švesti per puskapis tautiečių susirinko į senąją darbovietę - į 8591 darbo kuopą. Minėjimą atidarė LB apylinkės pirmininkas Jonas VITKUS. Brandžių minčių apie Nepriklausomybės atstatymą pažėrė kun.Fr.SKĖRYS. Sugiedotas Lietuvos himnas, senokai nebeskambėjęs tų kareivinių sienose. Tą vakarą prie stiklo alaus ar vyno dar ilgai netilo lietuviškos dainos, nes po minėjimo niekas neskubėjo namo. Vasario 16 d. tos kuopos nariai lietuviai buvo atleisti nuo darbo.

----- xXx -----

METINIS VOKIETIJOS LB TARYBOS NARIŲ SUVAŽIAVIMAS

1989 kovc 11 pradėtas 9 val.rytą. Atidarė ir pirmininkavo Prezidiumo pirmininkas dr. Vilius LĖNERTAS, sekretoriavo Alina GRINIENĖ. Dalyvavo visi Tarybos (be Romo Dirgėlo), Valdybos bei Kontrolės komisijos nariai. Susikaupimo minute prisiminti neseniai amžinybėn: iškeliavę didieji bendruomenininkai - tėv.Alf.Bernatonis, OFM Cap., kun.Bronius Liubinas ir Jonas bei Zinaida Glemžai.

Priimta 15 punktų darbotvarkė. Balsams skaičiuoti pakviesti kontrolieriai Antanas Veršelis ir Jonas Vitkus. Patvirtintas 1988 vasario 6 Tarybos narių suvažiavimo protokolas. Ataskaitinių pranešimų eilę pradėjo Vokietijos LB valdybos pirmininkas dipl. inž.Juozas SABAS. Per kadencijos metus Valdyba turėjo 9 posėdžius. Įregistruotos tėbra 28 apylinkės, bet tikrai veikia tik pusė. Per metus į LB įstoję 25 nariai: 9 į Romuvos apylinkę, 5 į Stuttgarto, po 2 į Muncheno, Hamburgo, Bonn-Kölno bei Lebenstedt-Salzgitterio ir po 1 į Memmingeno, Lübecko bei Darmstadto apylinkes.

Lietuvių vaikų vasaros stovykla vyko 1988 liepos 9-24 Romuvoje (žr.INFORMACIJŲ Nr.3-1988 psl.13). Europos liet.studijų savaitė, irgi Romuvoje, prasidėjo liepos 31 ir baigėsi rugpjūčio 7. Jos metu, rugpjūčio 6, įvyko Europos kraštų LB ir LJS vadovų suvažiavimas, kuriame dalyvavo ir naujasis Pasaulio LB valdybos pirmininkas dr.Vytautas Bieliauskas (žr.INFORMACIJŲ Nr.3-1988 psl.2-6).

Vokietijos LB darbuotojų suvažiavimas įvyko 1988 gruodžio 3. Tuo pačiu metu vyko Vokietijos LJS politinis seminaras irgi Romuvoje (žr.psl.2-5).

Šiemetinis Vasario 16 minėjimas hüttenfeldiškiame Bürgerhaus'e sutraukė rekordinį skaičių žmonių - per 700 (žr.psl.7-9). Pirmininkas papasakojo ir apie savo dalyvavimą Vasario 16 minėjime Kaune ir Vilniuje (žr.psl.7).

Baigiama atstatyti Romuvos pilis. Jos remontas jau kainavo apie 5 milijonus DM ir dar bus išleista apie 2,5 mil.DM. Mūsų dalis - 1/2 milijono DM, kurią reikia surinkti. Pilis bus iškilmingai pašventinta š.m. birželio 23 per Europos lietuvių dienas. Pirmininko pranešimą papildė Andrius Šmitas, painformuodamas, kad jam su dr.Sauliu Girniūn, Kest.Ivinskiu, Elena bei Ronaldu Tesnau, dr.Jonu Norkaičiu bei Vyt.Svilu teko Vokietijos LB atstovauti VII Pasaulio LE Seime 1988 Toronte. Pranešimą apie Vokietijos LE veiklą Seimui pateikė dr.J.Norkaitis. Apie 90% kalbų bei svarstybų lieté pastaruosius įvykius Lietuvoje. Paskaitas skaitė dr.V.Skuodis ir dr.Statkevičius. Pasisakyta už vystymą ryšių su tautiečiais krašte ir persitvarkymo reimą. Išrinkti nauji Pasaulio LB organai (žr. INFORMACIJŲ Nr.3-1988 psl.2).

Vokietijos LB valdybos išdininkas Antanas ŠTUGŽDINIS, jun., atkreipė dėmesį į Tarybos nariams iš anksto išsiuntinėtą 1988.XII.31 balansą, 1988 samatos įvykdymą bei 1989 sąmatą. Jei kas turėtų neaiškumų, siūlėsi paaiškinti.

Kontrolierius Jonas VITKUS perskaitė 1989 sausio 28 vykdyto kasos bei ūkic atskaitomybės tikrinimo protokolą. Išvada - kasa ir atskaitomybė vedamos tvarkingai, balansas ir 1988 samatos įvykdymas teisingi. Siūlė atleisti Valdybą nuo atsakomybės.

Garbės teismo pirmininkas dipl.teis.Justinas LUKOŠIUS džiaugėsi, kad per pr.metus Vokietijos LE viešpatavo taika ir ramybė. Garbės teismui bylų spręsti neteko.

Vasario 16 gimnazijos direktorius Andrius ŠMITAS: prieš porą valandų prisiminėme skaudų tėv.A.Bernatonio ir kun.Br.Liubino netekimą. Jie buvo ne tik žymūs LB darbuotojai, bet ir veiklūs Kuratorijos nariai. Vietoje kun.Br.Liubino Pasaulio LB valdyba savo atstovu Kuratorijoje paskyrė dipl.inž.Juozą Sabą. Vokietijos LE valdybos 4 atstovai bus renkami. Šiuo metu Gimnazijoje mokėsi 99 mokiniai: 55 berniukai ir 44 mergaitės - 52 iš Vokietijos, 18 iš JAV-bių, po 7 iš Australijos ir Kanados, 6 iš Argentinos, po 2 iš Brazilijos, Urugvajaus, Prancūzijos ir Mali ir 1 iš Dominikonų Respublikos. Abitūros egzaminus šiemet laikys 10, kurių 3 iš užsienio.

Gyva mokinių saviveikla: veikia dvi (jaunių ir vyresniųjų) taut.šokių grupės, du orkestrai, mišrus ir kamerinis chorai, dainų būrelis. Finansinė padėtis gera. Gimnazijos ir

bendrabučio išlaikymas kainavo 1.876.000,--DM. Pajamų buvo 100.000,--DM mažiau negu išlaidų, nes Europos Bendruomenė neįnešė pažadėtos paramos, bet ją atsiųs šiais metais. Iš mokinių tėvų ir aukų gauta 450.000,--DM. Berniukų bendrabučio statyba kainavo daugiau kaip 3.700.000,--DM. Neaišku, ar ateinančiais mokslo metais mokinių skaičius pasieks šiemetinį.

Gimnazijai remti fondo išdalininkas Antanas ŠIUGŽDINIS, jun., išdaliavo dvi lenteles skaičių: apyskaitą nuo 1983 iki 1989.II.2 (558.620,62 DM pajamų ir 481.354,89 DM išlaidų) ir 1988 apyskaitą (109.791,62 DM pajamų ir 94.000,--DM išlaidų. Į 1989 perkelta 70.664,13).

Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos valdybos pirmininkas Tomas BARTUSEVIČIUS (žr.psl.4). Naujoji Valdyba šiemet turi ambicingų projektų: numato išleisti VLJS žiniaraščio KIBIRKŠTIS 4 numerius (2 jau išleisti), ketina paveikiai prisidėti prie Europos lietuvių dienų ruošos darbų, kartu su Pasaulio LJS žada suruošti 4-ųjų dienų (liepos 7-10) suvažiavimą, kuriame dalyvautų visų kraštų LJS pirmininkai, Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio 5 jaunimo atstovai ir kit. Įsijungs į pabaltiečių vają reikalaujant, kad Molotov-Ribbentropo paktas būtų paskelbtas niekiniu.

Po pranešimų buvo daug klausimų, vyko gyvas nuomonių pasikeitimas. Paprašytas J.Sabas pasakojė daugiau įspūdžių iš lankymosi Lietuvoje ir susitikimų su tenykščiais veiksniais. Aptartas ir Sąjūdžio bei kitų veiksmų programos dėl Lietuvos ateities. Iš Vokietijos LB bei jos narių Sąjūdis pageidautų iškviestimų į Vokietiją ir knygų, vokiškų laikraščių. Keletas jo vadovų norėtų dalyvauti Europos lietuvių dienos ir Europos kraštų LB bei LJS vadovų suvažiavime š.m. birželio 23-26 Hüttenfelde.

Pirmininkaujantis dr.V.Lėnertas tuoj pat pažadėjo šiemet užprenumeruoti DIE ZEIT. Jei kas sutiktų užsakyti FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, maloniai prašomi pranešti Vokietijos LB valdybai.

A.Šmitas paklaustas paaiškino, kad pagal oficialias normas Gimnazijos bendrabučiuose numatytos 92 vietos. Normalus mokinių skaičius - 100, bet jei atsiras daugiau, be vargo galima būtų priimti. Nerasta pateisinamo atsakymo į klausimą, kodėl Vokietijos LJS ir netgi jos Valdybos nariai vengia stoti į LB.

Po poros mėnesių baigus Romuvos pilies remontą, bus joje išnuomojami 6 butai. Vokietijos LB valdyba pateikė Tarybai svarstyti jų išnuomojimo projektą. Suvažiavimas nutarė pavesti Vokietijos LB valdybai ir Kuratorijos valdybai susitarti dėl butų išnuomojimo sąlygų.

Vienbalsiai patvirtinti 1988.XII.31 balansas 1.120.184,65 DM, 1988 samatos įvykdymas 101.430,70 DM ir 1989 samata 109.720,--DM, atleidžiant Valdybą nuo atsakomybės.

J.Sabas aptarė darbus, kuriuos turės atlikti naujoji Vokietijos LB valdyba. Svarbiausias projektas - Europos lietuvių dienų suruošimas ir pravedimas (žr.psl.15).

LB organų ir atstovų rinkimai vyko labai sklandžiai. Dabartinė Vokietijos LB valdyba (pirmininkas Juozas Sabas, vicepirmininkas Vincas Bartusevičius, sekretorė Elena Tesnau, išdinininkas Antanas Šiugždinis ir narys Andrius Šmitas) paprašyta sutiko dar vienerius metus eiti pareigas.

Kontrolieriai (Ričardas Tendzegolskis, Antanas Veršelis ir Jonas Vitkus) bei Garbės teismas (pirmininkas Justinas Lukošius, nariai - Vingaudas J.Damijonaitis, dr.Saulius Girnius ir dr.Vilius Lėnertas) palikti tie patys.

Tarybos atstovais Kuratorijoje sekantiems trejiems metams patvirtinti iki šiol buvę mokytojai V.J.Damijonaitis, dr.V.Lėnertas ir inž.Jonas K.Valiūnas. Vietoje a.a.tėv.A.Bernatoni išrinktas matem.doktorantas Kęstutis Ivinskis.

Gimnazijai remti fondo 7 nariai (V.Bartusevičius, K.Ivinskis, A.Lipšys, J.Sabas, A.Šiugždinis, jun., M.Šmitienė ir J.K.Valiūnas) paprašyti dar trejus metus rūpintis Gimnazijos lėšomis.

Nutarta rinkimus į Vokietijos LB tarybą ir šiemet praveisti korespondenciniu būdu. Į Rinkimų komisiją išrinkti: Stasys Šimkus, Ričardas Tendzegolskis, Antanas Veršelis, Laimutė Veršelienė ir Jonas Vitkus.

V.Bartusevičius pasigedo mūsų veiksmų pasisakymo dėl dabartinės padėties Lietuvoje. Jis siūlė Vokietijos LB tarybai tą spragą užpildyti. Pateikė 10 punktų pareiškimo projektą, kuris buvo papunkčiui skaitomas ir svarstomas (žr.psl.1 ir 2).

Nusiskundžiama, kad iš užsienio į Lietuvą siunčiamos knygos sunkiai pasiekia adresatus, tačiau jas be sunkumų galima siųsti į Vengriją. Siūloma pasinaudoti dr.Vytauto Griniaus adresu: 8200 Veszprem, Haszkovo u. 16/D II.3, Ungarn.

Suvažiavimas baigtas pakiliai ir darniai sugiedotu Lietuvos himnu.

MUZIKAS KAZYS MOTGABIS 90 METŲ

amžiaus jubiliejų atšventė 1988 gruodžio 22 Hüttenfelde giminaičių ir artimų draugų būrely. Buvo atvykę pasveikinti Vasario 16 gimnazijos direktorius A.Šmitas ir Vokietijos LB valdybos reikalų vedėjas J.Lukošius tų institucijų vardu. Neužmiršo jubilieato ir Lampertheimo Šv.Andriaus parapijos klebonas dekanas Hammerich, kurio klebonijos bažnyčioje K.Motgabis per pamaldas smūkuodavo.Susilaukė sveikinimų ir iš Lampertheimo burmistro bei Hesseno krašto vyriausybės.

Būdamas 20 m.amžiaus jaunuolis, K.Motgabis stojo į Lietuvos kūrėjų savanorių gretas ir dalyvavo nepriklausomybės kovose. Į atsargą išėjo puskarininkio laipsniu. Baigęs Klaipėdos valstybinę konservatoriją, buvo Skuodo gimnazijos muzikos mokytoju.

Po karo muziką dėstė ir chorą vedė Vasario 16 gimnazijoje nuo jos įsteigimo Diepholze 1951 iki išėjimo į poilsį. Jo vadovaujamas Gimnazijos choras buvo pasiekęs aukštą lygį. Jo mokine yra buvusi ir chore dainavo Lena Valaitytė.

PRELATAS ANTANAS BUNGA 70 METŲ

amžiaus sulaukė š.m. sausio. Yra gimęs 1919 sausio 5 Šipulių k., Gruzdžių valsč., Šiaulių apskr. Kunigiškus mokslus pradėjo 1943 Kaune, po poros metų tęsė ir baigė Bambergo kunigų seminarijoje. Įšventintas 1952. Po pusmetį trukusio darbo pas Vokietijos liet.katal. sielovados direktorių tėv.A.Bernatonį Dieburge, perkeltas į Memmingeną, kur 6 metus rūpinosi lietuvių sielovados, kultūriniais ir bendruomeniniais reikalais, išryškėdamas kaip gabus organizatorius: keletą metų buvo renkamas Memmingeno LB apylinkės pirmininku, įsteigė ir globojo viscje Vokietijoje garsų M.Budriūno vadovaujamą DARNOS chorą, vargo mokyklą, suruošė keletą masinių lietuvių saskrydžių.

Perėjęs dirbti į vokiečių pastoraciją, 7 metus klebonavo Mittelneufnacho parapijoje ir 17 metų (1967-1984) Bad Wörishofene, kur įkūrė Šv.Ulricho parapiją Sodų mieste (Gartenstadt), pastatė modernią bažnyčią su didele klebonija, Europos lietuvių vyskupijos ir parapijos namus su erdvėmis patalpomis jaunimui ir kitiems reikalams.Tų namų durys visados būdavo atviros lietuviams: kasmet klebonas Bunga suruošdavo didesnius ar mažesnius lietuviško jaunimo ir kitokių suvažiavimus. Dažnas svečias čia būdavo nuoširdus lietuvių draugas kardinolas Antonio Samore.

1984 pasitraukęs "poilsin", grįžo į Memmingeną ir vėl įsijungė į lietuvių sielovadą.

1986 buvo išrinktas Vokietijos liet.katal.sielovados direktorium. Augsburgio vyskupas J. Stimpfle suteikė jam dvasinio tarėjo (Geistlicher Rat), o popiežius Jonas Paulius II - prelato titulą.

Jubilieatas uoliai dirbo ir Vokietijos LB: 1956-1959 ir 1965-1971 buvo Tarybos, 1958 ir 1966 Valdybos, 1968-1969 Garbės teismo narys.

DR.MED.STASYS ŠEREIKA 65 METŲ

amžiaus sulaukė š.m.sausio 29. Gydytojams tai nėra pensininko amžius, bet jubilieatas dar anksčiau metė praktiką, nors dirbo su pasisekimu. Ir ne dėl nesveikatos, bet dėl noro praturtinti dvasinį akiratį rusų ir prancūzų kalbų bei judaizmo studijomis ir turėti daugiau laiko namams bei šeimai. Tai dinamiška ir originali asmenybė.

- Iš vienos pusės - pasisekimas, pav.darbe, iš kitos pusės - blaškymasis. Tai katalikas, tai evangelikas, tai pusiau žydas. Jokių būdu negaliu būti kam nors pavyzdys. Šituo keliu einant, kuriuo aš iki šiolėjau, pralaimėjimas yra beveik užtikrintas... Bet man sekėsi, net labai. Tikriausiai todėl, kad Dievas, nepaisydamas mano klaidų, mane laimino... Dabar gyvenu intensyviau, kaip bet kada, ir esu laimingas, nes manau radęs tikrą kelią. Todėl nebijau senatvės ir mirties. Šitas kelias veda į amžinybę...- Tokia savižvalga. Kodėl pusiau žydas? Šereika ir jo tėvai Telšiuose 1941 lapkričio 1 ištraukė iš geto ir ir pas save, o vėliau pas savo draugus,paslėpė mokslo draugą Dorą, šiandieninę Varnių vidurinės mokyklos mokytoją Dorą Tallat-Kelpšienę. Galbūt ta aplinkybė padarė tai, kad jo pažiūra į lietuvių atsakomybę dėl žydų sunaikinimo per pastarąjį karą skiriasi nuo mūsų daugumos pažiūrų.

Studijų ir pirmaisiais gydytojavimo metais buvo atitęsęs nuo Vokietijos lietuvių veiklos, bet vėliau metėsi į ją su jam būdingu temperamentu - įstojo į LB, keletą metų vadovavo Miesau LB apylinkei, skaitė paskaitas, abu vaikus - Olgą ir Stepcną - leido į Vasario 16 gimnaziją ir tapo stambiausiu INFORMACIJŲ rėmėju.

KUN.PETRAS GIRČIUS 40 METŲ KUNIGYSTĖS JUBILIEJŲ

atšventė 1989 kovo 12 Remsedėj. Jubiliejines šv.mišias Šv.Antano bažnyčioje su jubilieatu aukojo Vokietijos liet.katal.sielovados direktorius prel.Ant.Bunga, tėv.dr.Konstan-

tinias Gulbinas, OFM Cap., kun.dr.Fr.Schultz bei diakonas J.Funke. Giedojo bažnyčios choras. Po pamaldų iškilmingi pietūs su koncelebrantais ir paripiečiais įvyko kaimyninėje svetainėje. Pasakytos sveikinimo kalbos, įteiktos dovanos. Jubiliasas yra gimęs 1923 liepos 16 Švėkšnos valsč., Tauragės apskr. Baigęs Švėkšnos "Saulės" gimnazija, 1943 įstojo į Telšių kun.seminariją. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, tęsė mokslą Eichstätto kun.seminarijoje. 1945 išvyko į Romą. Studijavo Popiežiškame Grigaliaus universitete. Kunigu išventintas 1949 kovo 12 Romoje. Jubiliasas buvo pirmasis Vasario 16 gimnazijos katal.kapelionas nuo 1951 Diepholze. Nuo 1953 aptarnavo gausius Wehmeno bei Varelis senelių prieglaudas lietuviams. Buvo BALFO įgaliotinis Oldenburgo sričiai. Nuo 1955 rūpinosi Bad Salzflenc, Bielefeldo bei Augustdorfo liet.katal.sielovada. Nuo 1958 aprūpino Osnabrūcko bei Vechtos senelių prieglaudas lietuviams. Netrukus perėjo dirbti į vokiečių sielovadą, tapdamas Šv.Antano prieglaudos Remsedėj kapelionu, kartu dirbdamas vietos parapijoje ir aptarnaudamas Bad Zwischenahno, Osnabrūcko bei Bielefeldo liet.katalikus.

----- xXx -----

V A S A R I O 1 6 G I M N A Z I J O J

T a l e n t ū v a k a r a

1988 lapkričio 12 suruošė Vysk.M.Valančiaus ateitininkų kuopa, vadovaujama Antano Vaišniaus ir globojama Mar.Smitienės. Dalyvavo nuo mažiausių iki vyriausių mokiniai ir mokytojai. Iš viso buvo 19 pasirodymų, į kuriuos įsijungė apie 60 mokinių. Prisirinko pilna berniukų bendrabučio salė žiūrovų, tarp jų nemaža ir mokinių tėvų, nes tą dieną vyko jų suvažiavimas. Daugely mokinių pasirodymų buvo imituojami mokytojai, o mokytojai savo "posėdy" vaizdavo mokinių elgseną ir galvosena.

Gerokai turėjo pasukti galvą vertintojų komisija (mokyt.M.Žiobrienė, abiturientė D.Baliulytė, Anne-Marie Lepa, Gunda Schröter ir J.Lukošius) kam skirti premijas. Daug išradingumo parodė rengėjai, užimdami kantriai belaukiančią publiką vertintojų sprendimo, kuris buvo: pirma vieta - absurdo teatrui (T.Baublys, V.Bijūnaitė, A.Kairytė ir Dan Olshan); antra - pianistui G.Batūrai; trečia - jauniesiems mokiniams (V.Diavara, L.ir M. Lipšiai, S.Makutėnaitė ir T.Schröter); ketvirta - V.Jocio lėlėms (M.Drijauskas, K.Baliulis, G.Diavaraitė, J.Gaidimauskas, H.Martens, J.Roitas ir T.Schröter); penkta vieta - J.Arbui su jo pagalbininku T.Schröteriu). Mokytojų vaidinimai nebuvo vertinami.

A b i t u r i e n t ū š i m t a d i e n i s

Šiomet abiturientų egzaminus laikys 10 mokinių: Dalytė ir Marius Baliuliai, Tomas Baublys, Astrida Kairytė, Tomas Lorenčas, Erikas Šulcas ir Mikas Veigelis iš Vokietijos, Rimas Čuplinskis iš Kanados, Gabija Diavaraitė iš Mali (Afrika) ir Alain Gromašauskas iš Dominikanų Respublikos. Jie 1988 lapkričio 19 berniukų bendrabučio salėje surengė tradicinį abiturientų šimtadienį. Programa buvo įvairi, išmarginta sąmojais bei kandžiu humoru. Rengėjų vardu pasveikinimo žodį tarė Dalytė, paaiškindama ir renginio prasmę - tai 100 dienų prieš abiturientų egzaminus. Rimas parodė vaizdų iš Gimnazijos gyvenimo. Tomas lietuviškai ir Gabija vokiškai perskaitė 13-tos klasės testamentą - "palikimą" 12 klasei, o Mikas - eilėraštį. Įteiktas raktas 12-čiai klasei, kuri, atsilygindama už 13-tos klasės "įžaidinėjimus", nemažiau kandžiai aptarė kiekvieną abiturientą. Dainomis ir vaidinimais linksmino žiūrovus 11, 11b, 12b ir 13b klasių (vyravo pietų amerikiečiai) mokiniai. Berniukų bendrabučio vedėjas Laurynas ir kapelionas Edis sušaržavo baigiauosius abiturientų egzaminus. Programą užsklendė Dalytė, Gabija ir Erikas 13-tos klasės daina. Tėvų komiteto pirmininkas Rič.Baliulis apdovanojo abiturientus krygomis ir palinkėjo sėkmingai išlaikyti egzaminus.

Po ilgos programos nieko nereikėjo raginti prie užkandžiais apkrautų stalų. Numarinus alkį bei troškulį, prasidėjo šokiai ir kitoks pramogavimas. Abiturientų egzaminai vyks balandžio 10-14 raštu ir gegužės 28 bei 29 žodžiu.

K ū č i o s

švestos gruodžio 16. Prie šventiškai padengtų ir žvakutėmis apšviestų stalų susėdo 180 asmenų - mokiniai, kai kurių tėvai, mokytojai bei mokyklos darbuotojai su šeimomis. Buvo ir svečių iš Lietuvos, JAV-bių ir kitur. Žvaliai sukinėjosi su rašyklėmis ir foto kameromis vokiečių laikraštiniškai.

Šventę pradėjo jos rengėjas evang.kun.Fr.SKĖRYS. Visiems sugiedojus Kalėdų giesmę, perskaityta Kalėdų evangelija ir sukalbėta malda. Šiaudinukais papuoštos eglutės žvakutes

uždegė naujasis Kuratorijos valdybos pirmininkas dr. Jonas Norkaitis, direktorius Andrius Šmitas, kunigai kapelionai Edis Putrimas ir Fr. Skėrys bei mokinių komiteto pirminkė E. L. Smanaitė.

Direktorius Andrius ŠMITAS, apžvelgęs naujuosius įvykius Lietuvoje, priminė didelę Gimnazijos netektį - mirtį Kuratorijos pirmininko tėv. Alf. Bernatonio, buv. direktoriaus kun. Br. Liubino ir stambaus rėmėjo Jono Glemžos. Už jų vėles sukalbėta malda. Dr. Jonas NORKAITIS apibūdino lietuviškas Kūčias kaip šeimos šventę. Linkėjo per visus metus išlaikyti taikos ir ramybės dvasią.

Lampertheimo Šv. Andriaus parap. klebonas dekanas HAMMERICH linkėjo, kad taika ir ramybė viešpatautų šioje mokykloje ir lietuvių šeimose.

Prie eglutės sustojo A. Šmitas ir dr. Norkaitis. Prie jų ėjo visų klasių auklėtojai su seniūnais laužytį paplotėlių bei pasikeisti linkėjimais. Po to pakilo visa salė: prasidėjo visuotinis paplotėlių laužymas ir šventiniai sveikinimai bei linkėjimai. Netrukus visi susėdo į savo vietas ir valgė kūčias, pagamintas iš 12 patiekalų. Staigmena buvo viešnios Venclauskienės iš Prienų atgabentas didžiulis raguotis.

Meninę programą atliko muzikos mokyt. Arvydo PALTINC paruošti muzikantai bei dainininkai. Pusšimčio mokinių mišrus choras, 14-kos jauniausių mokinių chorelis ir 9-ių mergaičių vokalinis ansamblis giedojo lietuviškas, vokiškas ir angliškas Kalėdų giesmes. Netrūko ir deklamacijų lietuvių, vokiečių bei anglų kalbomis. Koncertą užbaigė 15-kos mokinių orkestro grotos Kalėdų melodijos.

Po kun. Skėrio padėkos žodžių kalbėtojams, meninės programos atlikėjams bei skanių valgų gamintojams, į salę įvirto Kalėdų senis (mokyt. Br. Lipšienė) su pilnais maišais dovanų. Prieš jas išdalydamas, jis gerokai pakedeno įvairius mokinių ir mokytojų įpročius. O kai vakarės palinko į naktį, visi išsiskirstė savais keliais.

M U S M I R Ė S   g a s t r o l ė s   L i e t u v o j e

Roko muziką Gimnazijoje puoselėja 4 grupės - Ego aš, Export, Grimstonas ir Musmirė. Pastaroji buvo pakviesta dalyvauti roko muzikos festivaly "Svečiuose pas ANTI" gruodžio 28 ir 29 Vilniuje. Važiavo visa grupė iš 5-kių asmenų: vadovas Rimas Čuplinskas (vokalas + gitara), Liudas Motekaitis (saksofonas + vokalas), Darius Udryns (klavišiniai + vokalas), Dan-Mark Clschar (bosinė gitara) ir Renė Klimaitis (mušamieji). Grupė grojo gruodžio 28 ir 29 koncertuose Vilniaus sporto rūmuose, talpinančiuose 5.000 žmonių. Salė buvo apypilnė. Gruodžio 26 MUSMIRĖ dukart koncertavo Šiaulių kultūros rūmuose. Abu kartus apie 500-600 klausytojų pripildė salę, entuziastingai sutikdami svečius.

M o k i n i a i   a m b a s a d o r i a u j a

Iš įvairių šalių čia besimokantys mokiniai vasario 16 lankė savų kraštų pasiuntinybes Bonnoje. Šiam žygiui pasiruošė iš anksto: susirašinėjo su pasiuntinybėmis, telkė medžiagą, vertė ją į vokiečių, anglų, ispanų ir portugalų kalbas, redagavo peticijas. Brazilijos, Urugvajaus, Australijos ir Kanados pasiuntinybės sutiko priimti savo piliečius. Atsisakė tik JAV-bių pasiuntinybė. Tada mokiniai iš Amerikos nutarė aplankyti amerikiečių laikraščių redakcijas bei žinių agentūras ir jom įteikti medžiagą. Į Bonna nuvažiavo 8 mokiniai iš Pietų Amerikos, 7 iš Kanados, 5 iš Australijos, 11 iš JAV-bių ir 16 iš Vokietijos. Nors Brazilija pripažįsta Lietuvos okupaciją, bet jos pasiuntinybė mokinius priėmė ir pažadėjo įteiktą medžiagą persiųsti savo vyriausybei. Pietų amerikiečius iš Argentinos ir Urugvajaus priėmė Urugvajaus pasiuntinybė. Urugvajus nepripažįsta Lietuvos aneksijos. Australijos pasiuntinybė buvo gerai informuota. Ji ir dabar parodė didelį domėjimąsi. Taip pat ir Kanados pasiuntinybė. Joje mokiniai užtruko dvi valandas. Amerikiečiai aplankė TIMES-MAGAZIN, ASSOCIATED PRESS, NEWSWEEK, NEW YORK TIMES ir REUTER redakcijas. Jos pažadėjo pasinaudoti įteikta medžiaga. Vokietijos liet. jaunimo sąjungos vadovai aplankė Bundestago frakcijas ir Užsienio reikalų ministeriją. Juos priėmė Socialdemokratų partija (SPD), Žalieji (die Grünen) ir Užsienio reikalų ministerija. FDP ir CDU/CSU net į raštus neatsakė. Tai tik pradžia. Vokietijos liet. jaunimas žada ir ateity vykdyti politines akcijas.

K a z i u k o   m u g ė

Vokietijos AUŠRCS tunto skautų surengta kovo 4 pradėta iškilmingomis pamaldomis, laikytomis dvasios vadovo kun. E. Putrimo Hüttenfeldo katal. bažnytelėje. Įneštos Lietuvos ir skautų vėliavos su uniformuotų skautų palydomis. Mugė vyko Gimnazijos berniukų bendrabučio salėje. Ją atidarė tuntininkė ps. Jūratė Lemkienė sveikinimo žodžiu, o trys skautai - fortepiono muzika. Veikė skautų darbų paroda, loterija, kavos su pyragais, šaltų gėrimų ir karštų valgių bufetai bei žaidimų kampelis. Mugė aplankė apie 150 žmonių.

E U R O P O S   L I E T U V I Ų   D I E N O S

Europos lietuvių dienos (ELD) ruošiamos pirmą kartą. Jas surengti Europos kraštų LB ir LJS pavedė Vokietijos LB, užkraudamos ne tik didelį darbą, bet ir sunkią finansinę naštą. ELD vyks birželio 23-25 Hüttenfelde ir Lampertheime.

Birželio 23 susirinks programos atlikėjai. Be Vokietijos liet.chorų ir taut.šokių grupių dalyvaus ir liet.šokėjai bei dainininkai iš Didž.Britanijos. Tą dieną jie repetuos ir ilsėsis. Popiet bus iškilmingai pašventinta atnaujinta Rcmuvos pilis, dalyvaujant aukštiesiems lietuvių ir vokiečių dvasininkams, vokiečių vyriausybės bei savivaldybės ir spaudos atstovams. Pilyje bus atidaryta Europos lietuvių dailininkų darbų paroda. Vakare Hüttenfeldo Bürgerhaus'e įvyks susipažinimo vakaras su estradinės muzikos koncertu (dainuos N.Paltinienė ir Tallat-Kelpšaitė iš Lietuvos) ir bendrais šokiais. Jaunimas žada suruošti diskoteką su atitinkama programa.

Birželio 24 rytą Pasaulio LB valdytos pirmininkas prof.dr.Vytautas Bieliauskas skaitys paskaitą. Pagrindinėms iškilmėms išnuomota 1.500 vietų Pfeiffer salė Lampertheime. Joje bus liet.dainų ir taut.šokių koncertas, o po jo - bendra vakarienė su programa ir bendras pasilinksminimas su šokiais.

Birželio 25 (sekmadienį) rytą - iškilmingos pamaldos šv.Andriaus bažnyčioje Lampertheime. Gražiam orui esant, liet.taut.šokių grupės šoks miesto aikštėje. Laukiame daug svečių ir iš Lietuvos. Ketina atvykti ir svarbieji Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio vadovai.

Toks didelis renginys pareikalauja ir didelių išlaidų. Vien tik salių nuoma ir jų sutvarkymas po iškilmių kainuos tūkstančius DM. Dar daugiau atsieis apie šimto programos atlikėjų apnakvinimas, pamaitinimas ir transportas. Šioms išlaidoms padengti Vokietijos LB valdyba prašo visų tautiečių paramos. Paaukojusiems 200 DM suteikiamas ELD mecenato vardas ir duodamas bilietas į visus ELD renginius. Labai pageidaujamos ir mažesnės aukos. Esame dažnai nuvertinami. Parodykime, kad sugebame surengti ir europinio masto iškilmes!

----- xXx -----

M I R U S I E J I

J u l i u s KYNAS (Kühn) mirė 1988.XI.30 Warendorfo ligoninėje. Palaidotas gruodžio 5 Eieneno kapinėse. Laidojimo apeigas atliko tėv.dr.Konstantinas Gulbinas ir parap.kun.Buttgereit, dalyvaujant šimtainei žmonių. Visi buvo pakviesti šermenų-kavutės. Velionis buvo gimęs 1915.I.23 Žardelių k.,Šakių apskr. 1941 repatrijavo į Vokietiją. Į Wehrmachtą su broliu buvo mobilizuotas 1944. Karui baigiantis pateko į sovietų nelaisvę, iš kurios (iš Sibiro) grįžo į Lietuvą 1947. 1953 vedė Jadvygą Mažeikaitę. Su ja susilaukė sūnaus Romo. 1959 atvyko į Vokietiją. Paliko žmoną, motiną, sūnų, seseris ir brolių.

Z i n a i d a GLEMŽIENĖ mirė 1988 gruodžio 6. Kūnas buvo sudegintas. Urna su pelenais palaidota šalia vyro Jono 1989 sausio 12 Hüttenfeldo kapinėse. Gedulingas mišias aukojo kun.Kaz.Senkus ir kun.E.Putrimas. Giedėjo Vasario 16 gimnazijos mokinių chorelis. Pamoksle kun.Senkus nusakė velionės nueitą kelią. Gimė 1907.IV.5 Kaune. Tarnaudama PIENO CENTRE ištekėjo už direktoriaus Jono Glemžos. 1941 repatrijavo į Vokietiją. Tykaus būdo ir geros širdies moteris. Po karo daug siuntinių siuntė į Lietuvą ir Lenkiją. Buvo stipriai įsijungusi į bendruomeninį bei šalpos darbą. Visą laiką rūpinosi Stuttgarte LB apylinke ir keletą metų jai vadovavo. Iki mirties buvo Vokietijos LB valdybos įgaliotinė Baden-Württembergui. Neapsiėjo be jos paramos ir vadovavimo ir lietuvių moterų klubas. Lietuvių šalpos draugijoje LABDARA darbavosi nuo pat jos įkūrimo 1968, 1986 tapdama jos pirmininke. 1987 susirgo vėžiu, buvo operuota ir nuo to laiko iki mirties negalavo, globojama kaimynės Schröder ir pati dar rūpindamasi savo vyru Jonu.

Kapinaičių kopytėlėje maldas kalbėto kun.Senkus ir kun.Fr.Skėrys. Pastarasis pareiškė užuojautą giminėms lietuvių išeivių evangelikų liuteronų Bažnyčios tarybos ir valdybos vardu. Direktorius A.Šmitas atsisveikino Vasario 16 gimnazijos ir Vokietijos LB valdybos vardu, dėkodamas už mokinių globojimą, pažadėdamas nuolat prisiminti maldomis ir lankyti kapą. LABDAROS pirmininkas Arminas Lipšys reiškė padėką už rūpinimąsi neturingais tautiečiais, ypač jaunimu. Vokietijos liet.moterų klubų federacijos pirmininkė Eug.Lucienė tarė atsisveikinimo žodį Federacijos vardu. Dr.Jonas Norkaitis atsisveikino šeimos ir artimųjų draugų vardu.

Po sukalbėtų maldų ir sugiedotos Marija, Marija urna nuleista į kapą, apkrauta vainikais ir gėlavais. Visi buvo pakviesti į Gimnazijos valgyklą užkandžių ir kavos. Laidotuvėse dalyvavo Glemžos dukraitė Asta su vyru Ričardu Daunoru ir dukrele Rūtele, vaikaitis Igor Glemža, Glemžienės dukterėčia Tania su vyru Nisse Ekh iš Švedijos, artimiausi bičiuliai dr.Mykolas, dr.Saulius bei dipl.inž.Jurgis Baubliai, Christel Šereikienė ir kiti.

Vasaric 16 gimnazijos 1989 vasaros atostogos: liepos 1 - rugpjūčio 27.

N u m a t o m i r e n g i n i a i

Gegužės 6 - MOTINOS DIENOS minėjimas Romuvoje. 16 val. ekumeninės pamaldos. Paskaitą skaitys bibliotek. Elena Lepa. Dainuos solistė Nelė Paltinienė. Dail. Jūratės Lemkienės paveikslų paroda. Bus geras bufetas, turtinga loterija ir linksmi šokiai.

Birželio 23-25 EUROPOS LIETUVIŲ DIENOS Hüttenfelde ir Lampertheime (žr. psl. 15).

Birželio 26 Europos kraštų LB ir Lietuvos jaunimo sąjungos vadcvų suvažiavimas.

Liepos 23 - rugpjūčio 6 - lietuvių vaikų vasaros stovykla Romuvoje, Hüttenfelde.

Liepos 30 - rugpjūčio 6 - XXXVI Europos liet. studijų savaitė Švedijoje, Gotlando saloje, Ljugarn. Pragyvenimas vienam asmeniui dvigubam kambary - 240 šv.kr.dienai. Registracijos mkestis - 200 šv.kr. Registruoja Aldona Bröland, Murarevāgen 2B, S-22230 Lund.

Liepos 7-10 Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos suvažiavimas Vasario 16 gimnazijoje.

Spalio 13-15 Lietuvių kultūros instituto mokslinė konferencija-suvažiavimas Romuvoje.

Lapkričio 3-5 Vokietijos LB darbuotojų suvažiavimas Romuvoje, Hüttenfelde.

R e n g i n i a i k i t u r

Birželio 5-11 lietuvių kultūros forumas Vespremo miestely netoli Balatono ežero Vengrijoje. Kviečiami visi lietuviai. Programa: filmai apie Lietuvą, spaudos konferencija, iškyla laivu pc Balatono ežerą, lankymas garsaus vynininkystės ūkio, lietuviškos pamaldos Vespremo katedroje. Registruotis pas: Dr. Vytautas Grinius, 8200 Veszprēm, Haszkovo u. 16/D II.3 Ungarn.

Lapkričio mėn. Lietuvos fotografijos meno draugija numato atidaryti Vilniaus dailės parodų rūmuose svetur gyvenančių lietuvių fotografų parodą, pavadintą LIETUVIŲ IŠEIVIJOS FOTOGRAFIJA. Informaciją apie dalyvavimą parodoje, žinias katalogo sudarymui bei fotografijas siųsti iki gegužės 31 adresu: S. Paukštys, Lietuvos fotografijos meno draugija, Universiteto 4, Vilnius 232600, Lietuva-Litauen-UdSSR.

Gegužės 19 ir 20 Lietuvos medikų suvažiavimas Vilniuje. Kviečiami dalyvauti ir išėivijos liet.gydytojai. Registruotis pas: Dr.med.A.Laucevičius, Oginskio g.4-14, Vilnius. Lietuva-Litauen-UdSSR. Vokietijoje apie šį suvažiavimą informacijų iki š.m.balandžio 23 galima gauti pas Dr.med.A.Kirkutis, Wohnhaus C-2,305, Konstanty-Gutschow-Str.8 Klinikum der Med.Hochschule, 3000 Hannover 61. Tel.0511-532-52-36.

I N F O R M A C I J O M S l e i s t i a u k o j o D M

Petras Odinis iš Monheimo 200; Franz Alioschat iš Wiesbadeno ir Schleswig-Holsteino socialinių reikalų ministerija po 120; Paulius Lokys iš Darmstadto ir Jeronimas Jarumbawitsch iš Mannheimo po 100; dr.Saulius Girnius iš Müncheno 94; dipl.matem.Kestutis Ivinskis iš Bonnos 56; kun.Fr.Skėrys iš Mannheimo, Simas Veiverys iš Kaiserslauterno, Povilas Bajoriūnas iš Heidesheimo ir Sigismund Blum iš Düsseldorfo po 50; Sofija Laukaitienė iš Müncheno 40; dr.Andreas Koenig iš Göttingeno, Rosa Schaerfl iš Cchsenfurto ir Loreta Heckmann-Subačiūtė iš Otterbacho po 30; dipl.inž.Stasys Kungys iš Kalifornijos 20 \$ US; Jonas Tomkus iš Paryžiaus 100 franc.fr.; Peter Intas iš Cadolzburgo ir Vytas Deveikis iš Heidesheimo po 25; Kazimiera Dapkienė iš Darmstadto ir Ev.Hermann iš Wuppertalic po 20; Konstantinas Žutautas iš Augsburgo 16; Martin Müller iš Backnango 15; Wanda Habermas iš Frankfurto/M. bei Alfredas Miniotas iš Rosenthalio po 10 ir Algirdas Jusevičius iš Kaiserslauterno 8. AČIŪ.

J i e š k o

Kazimiera DAPKIENĖ-Iešmantaitė (vok.Iešmantas), gyv. 6100 Darmstadt, Sandberg 13, jieško buvusių bendradarbių Eisenbahnausbesserungswerk in Fulda, kurie galėtų paliudyti rentcs reikalui apie jos darbą tose dirbtuvėse nuo 1944 rugsėjo iki 1945 balandžio pabaigos.

Jieškomas Sigitas KIDOLJUS, gim.1935-37 Mokolų kaime, Marijampolės apskr. Prieš karą jo tėvas Antanas Kidolius buvo Marijampolės valsč.viršaitis. Jieško Lietuvoje gyvenanti buv. tos šeimos augintinė Ona Šicaitė-Antanavičienė, turinti įvairių Kidolių dokumentų, kuriuos norėtų perduoti Sigitui. Pranešti INFORMACIJŲ redakcijai.

Vokietijos LB valdyba D-6840 Lampertheim 4, Romuva. Tel.06256-322 ir 1641
Sąskaita banke: Kontc-Nr.5817978 Deutsche Bank Weinheim. BLZ 670 700 10